

ΜΑΥΡΟ ΓΑΛΛΑ

Την ώρα που εσύ ξεπροβάλλεις πίσω απ' τη θεατρική σκηνή, εγώ ξεπροβάλλω πίσω απ' τους εφιάλτες, χαμογελώντας λες κι ο πόλεμος δεν καταβρόχθισε τον αδερφό μου. Τις μέρες εκείνες, όταν οι Σύριοι φίλοι μου πέθαιναν απ' τα βασανιστήρια, οι Ευρωπαίοι φίλοι μου απομακρύνονταν ησύχως απ' την πληγή μου, μια πληγή που έγδερνε τις λευκές ζωές τους, μια πληγή που δεν ταίριαζε με τα δυτικά πρότυπα για τον πόνο.

Τις μέρες εκείνες, συνήθιζα να ψιθυρίζω στο αυτί σου τις λέξεις που ένας άντρας ψιθυρίζει σε μια γυναίκα όταν την καταβροχθίζει. Στον ίδιο χωροχρόνο που εσύ κοιμόσουν ατάραχη σαν λίμνη στη βόρεια Σουηδία, ο πόλεμος καθόταν στην άκρη του κρεβατιού μου σαν να 'ταν σύζυγός μου, και το μόνο που με βοηθούσε να κοιμηθώ ήταν οι στίχοι απ' το Κοράνι που με τη βέργα με ανάγκασε να μάθω απέξω ο δάσκαλος στο δημοτικό. Ω Αλλάχ, ο λύκος έφαγε ένα κομμάτι της καρδιάς μου και τα βαρέλια-βόμβες κατέστρεψαν το σημειωματάριό μου. Ω Αλλάχ, ο λύκος μ' έκανε μια χαψιά κυριολεκτικά, όχι μεταφορικά, και η Μεσόγειος έπνιξε το νερό μου. Αν κι εγώ ήμουν αυτός που βάδιζε στη γη γεμάτος αλαζονεία,¹ εκείνοι άρπαξαν τους φίλους μου και τους αυτοκτόνησαν στη Δαμασκό, και το ποτήρι με το κρύο νερό που δρόσιζε τη δίψα μου έσπασε. Τα δάχτυλά μου τα κληρονόμησαν ποιητές² οι φίλοι μου έγιναν αναμνήσεις, ληστές τούς έκοψαν τον δρόμο στη γεμάτη μπλόκα εθνική οδό που συνδέει τις πολιορκημένες από πείνα και αδρεναλίνη πόλεις. Στον ίδιο χωροχρόνο που εγώ απολαμβάνω μια ζωή γεμάτη πολυτέλειες στον μακρινό ευρωπαϊκό βορρά, σε μια χώρα με 97.500 λίμνες γλυκού νερού, η μάνα μου παραπονιέται ότι διψάει, κι εγώ θυμάμαι το μυθιστόρημα *Ο ξένος...* μα προσπαθώ να μη θυμάμαι τον Αλμπέρ Καμί.

Χαμογελώντας λες κι ο πόλεμος δεν καταβρόχθισε τον αδερφό μου, ανεβαίνω το όρος Κάρμελ σαν κληματαριά για να εμφανιστώ δίπλα σου στην οικογενειακή φωτογραφία³ εσύ στέκεσαι στο πλάι μου πικρή σαν αλήθεια, ζεστή σαν σφαίρα, μακριά σαν Κυριακή. Γυναίκα με μνήμη διάτρητη, η καρδιά μου χύνεται από μέσα της, παίρνει τη μορφή πεταλούδας. Όποτε δεν κάνω ανήθικες σκέψεις για κείνη, η καρδιά μου αρνείται να υποταχτεί στη Σαρία, η ποίηση αρνείται να με υπακούσει και επαναλαμβάνει τις φθαρμένες μεταφορές των κλασικών ποιητών, η τράπεζα αρνείται να μου δώσει δάνειο ν' αγοράσω άλογο, οι πολέμαρχοι αρνούνται να γίνουν ειρηνοποιοί, και τα παιδιά στη γειτονιά αρνούνται να παίξουν μαζί μου γιατί οι γονείς τους τους είπαν να μη μιλάνε σε ξένους. Εγώ δεν θα μάθω στα παιδιά μου να φοβούνται τους ξένους, γιατί είμαι ένας απ' αυτούς. Δεν θα τους πω ποτέ «μη μιλάτε στους ξένους», γιατί ξένος είμαι κι εγώ. Είμαι ο ξένος που έχασε το χέρι του στον πόλεμο,

ο χήρος που η γυναίκα του δεν είναι νεκρή,
ο μετανάστης που δεν πνίγηκε στη Μεσόγειο,
ο προσκυνητής που σε φίλησε στο τέμενος,
ο σεΐχης που ρίγησε στις προσευχές του φοβούμενος την οργή του Αλλάχ,
ο πρόσφυγας που στον σωματικό έλεγχο βρήκαν τις αναμνήσεις του κρυμμένες
ανάμεσα σε πανούργες απαντήσεις.

Είμαι αυτός που σ' αγάπησε με πάθος
και σε φίλησε χωρίς να γνωρίζει τη διαφορά μεταξύ του προσώπου σου και της
σιωπής.

Τώρα σαν λύκος πληγωμένος αλυχτώ έξω απ' το σπίτι σου
και στη μαύρη νύχτα σου φέγγω σαν καύτρα τσιγάρου στο σκοτάδι.

Κάθε που προφέρω τ' όνομά σου η καρδιά μου κομπιάζει
σαν να γεννιέμαι ξανά απ' την κοιλιά της μάνας μου,
σαν ν' αγγίζω τη μέση σου με το κομμένο μου χέρι.

Κάθε που γλείφω το δέρμα σου το ποίημα σκουντουφλάει.

Κάθε που...

Όμως αγγίζω τις πηγές σου για να δροσίσω την καρδιά μου, που τη ράγισε η ξηρασία.

Κάθε που...

Όμως για να μη με σκοτώσει η δίψα πίνω τη φωνή σου, που την έχει υγράνει το νερό.

Όμως...

Τα δαχτυλικά μου αποτυπώματα που βρέθηκαν στο δέρμα σου, το αίμα σου που
μούσκεψε το δεξί μου χέρι, οι λύκοι που με δαγκώνουν στα πλευρά κάθε που μυρίζω
τη φωνή σου, το πληγιασμένο απ' το τριαντάφυλλο χέρι σου που στάζει πράσινο, η
γλώσσα μου που προφέρει τ' όνομά σου στα κλασικά αραμαϊκά, τα σταυρόλεξα μου
μέσα σου. Πώς θα νιφτώ με κρασί πριν σ' αγγίξω, πώς ο φύλακας μ' έπιασε να τρυγώ
το μέλι σφήκας που 'σταζε απ' τα στήθη σου, πώς η καρδιά μου που 'χε συνηθίσει να
τρώει δάχτυλα γυναικών έγινε χορτοφάγα μόλις σ' αντίκρισε. Είσαι η σούρα των
ποιητών, το θηλυκό αρχέτυπο της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής. Για
χάρη σου ξαναγράφω τους κανόνες της αραβικής γραμματικής και τους προσαρμόζω
στις διαστάσεις της μέσης σου· σκοτώνω τη νεκρή μεταφορά άλλη μια φορά.

Κοιτάζω στον καθρέφτη και αντικρίζω το πρόσωπό σου,
το ποίημα γλιστρά απ' το χέρι μου.

Ακούω το άρωμα μιας γυναίκας που τρώει τα δάχτυλά μου·
η Μεσόγειος πνίγεται στο γραφείο μετανάστευσης,
το νερό διψά.

Αφαιρώ τα χαρακτηριστικά σου απ' το πρόσωπό μου για να με αναγνωρίσω,
το σημειωματάριό μου χάνει τη μνήμη του.

Ο ανακριτής στο γραφείο μετανάστευσης με ρωτά:

«Από πού είσαι;»

Απαντώ:

«Δεν γνωρίζω, γιατί δεν έχω παντρευτεί ακόμα.»

Αρνείται να μου χορηγήσει άσυλο,

τα Ηνωμένα Έθνη αρνούνται το χρώμα του δέρματός μου,

η διεθνής κοινότητα αρνείται να κοιτάξει την πληγή μου.

Εκείνη τη στιγμή, όταν ο χρόνος σκοτεινιάζει όπως στους πίνακες του Ρέμπραντ

και το συναίσθημα παγώνει όπως τα πτώματα των φίλων μου,

εσύ ξεπροβάλλεις πίσω απ' τη θεατρική σκηνή.

Ξεπροβάλλεις,

έτσι,
χωρίς εισαγωγές
ή διευκρινίσεις
ή λογική εξήγηση
και μου χορηγείς άσυλο για συναισθηματικούς λόγους.

Πώς γνωρίζετε τον δρόμο για τη Δαμασκό όταν δεν τον έχετε διαβεί ποτέ;
Πώς σκοτώνετε τη γεωγραφία όταν η απόσταση μεταξύ μας είναι από μέταλλο;
Διαστέλλεται με τη θερμότητα
και συστέλλεται όποτε δολοφονώ τη βαλίτσα μου.

Αυτός ο κόσμος πέφτει απ' τον έβδομο όροφο
τα σπουργίτια αυτοκτονούν για να μην τα προσπεράσει ο χρόνος,
ο χρόνος που κάθεται ανάμεσά μας σαν ενοχλητικός καλεσμένος
και σε καρφώνει με το βλέμμα του.
Εγώ κι εσύ, ο χρόνος είναι το τέταρτο πρόσωπο
ένας άντρας και μια γυναίκα δεν συνευρίσκονται παρά μόνο όταν ο χρόνος είναι το
τέταρτο πρόσωπο στο δωμάτιο.³

Τις μέρες εκείνες, ξέραμε ότι θα μας σκότωνε όλους, όμως δεν ξέραμε ότι ο κόσμος
θα σιωπούσε.

Τις μέρες εκείνες, εγώ κολλούσα πάνω σου σαν γραμματόσημο κι εσύ φοβόσουν
επειδή η καρδιά μου έκαιγε. Ο κόσμος μάς μπέρδευε, γιατί τα χαρακτηριστικά μου
μπερδεύονταν με την περπατησιά σου, ο κόσμος μάς μπέρδευε, καθώς η πόλη
κρίθηκε ακατάλληλη για θάνατο έχοντας μετατραπεί σε μια τεράστια αποθήκη των
μεταφορών μου για σένα.

Τις μέρες εκείνες, όταν σου ψιθύριζα ότι ήσουν η σούρα των γυναικών και η πιο
εύφορη γυναίκα στον Τροπικό του Καρκίνου, η τρομοκρατία χτύπησε στην καρδιά
της Ευρώπης, και η δική μου καρδιά, που θα μπορούσε να επιβιώσει των αγριοτήτων
πέντε πολέμων, κόμπιαζε κάθε που πρόφερε τ' όνομά σου. Οι Ευρωπαίοι φίλοι μου
απομακρύνονταν από κοντά μου ησύχως, και θυμάμαι πώς οι Ευρωπαίοι
απομακρύνθηκαν απ' τους Εβραίους φίλους τους εβδομήντα χρόνια πριν. Τότε είναι
που θυμάμαι το μαύρο γάλα.

Μα προσπαθώ να μη θυμάμαι τον Πάουλ Τσέλαν.

Τις μέρες εκείνες, όταν σ' αγαπούσα τρυφερά, η τρομοκρατία χτύπησε με βία, και η
καρδιά μου, που μπορούσε να κοιτάξει μια ζεστή πληγή δίχως να ριγίσει, έγινε
μαλακή σαν φίδι. Οι Δίδυμοι Πύργοι κατέρρεαν ξανά και ξανά και ξανά στη
φαντασία των Ευρωπαίων φίλων μου και η Γαλλική Επανάσταση ήταν μια νίκη στα
βιβλία ιστορίας και μια ήττα στα βιβλία γεωγραφίας. Κι εγώ θυμάμαι το μαύρο γάλα.

Τις μέρες εκείνες,
όταν σ' αγαπούσα τρυφερά,
η μεγάλη μετανάστευση έκοψε βίαια στα δύο την κεντρική Ευρώπη,
κι ο Πάουλ Τσέλαν ξεπρόβαλε μέσα απ' τον Σηκουάνα
με χέρι υγρό με χτύπησε ελαφρά στον ώμο
και με φωνή τρεμάμενη ψιθύρισε στ' αυτί μου:

«Μην πεις το μαύρο γάλα,
μην πεις το μαύρο γάλα,
μην πεις,
μην... »

Και εξαφανίστηκε ανάμεσα στα πλήθη των Σύριων που όδευαν προς τον βορρά.

Τις μέρες εκείνες, προσπαθούσα να μη θυμάμαι τον Πάουλ Τσέλαν· η Νεκρά Θάλασσα ήταν ζωντανή και οι ζωντανές μεταδόσεις νεκρές.

1. Αναφορά στο Κοράνι και συγκεκριμένα σε στίχους από τη Σούρα αλ Ίσρα: «Μη βαδίζεις γεμάτος αλαζονεία, γιατί δεν μπορείς να χωρίσεις τη γη στα δύο ούτε να φτάσεις στο ύψος των βουνών».
2. Σούρα: Ειδική ονομασία των κεφαλαίων από τα οποία αποτελείται το Κοράνι.
3. Εδώ ο Γαγιάθ αλ Μαντχούν αναφέρεται σε μια χαντίθ – δηλαδή σε ένα από τα κείμενα που παρουσιάζουν τα λόγια και τις πράξεις του Μωάμεθ– του Πέρση θεολόγου αλ Τίρμιδι (824-892), σύμφωνα με την οποία ο Προφήτης είχε πει: «Όταν ένας άντρας και μια γυναίκα βρίσκονται κάπου μόνοι τους, υπάρχει και ένα τρίτο πρόσωπο στον χώρο, ο διάβολος».

Ghayath Almadhoun

Translated from English & Arabic by: Jazra Khaleed